

MISJONEN I FORKYNNELSEN

Et aktuelt emne!

Av to grunner.

Det er aktuelt fordi det er Frelserens uttrykkelige ord at arbeidet i og for hans kirke på jorden skal samle seg om disse to funksjonene: misjon og forkynnelse, forkynnelse og misjon.

«Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for all skapningen!»

«Dette evangelium om Riket skal forkynnes over hele jorderiket til et vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme.»

Altså: Evangeliet skal *forkynnes*. Og det skal forkynnes for *alle*.

Men emnet er aktuelt også fordi det faktisk er slik i vårt land i dag at misjonen ikke får den selvfølgelige og organiske plass i forkynnelsen som den etter Guds ord skal ha.

En autoritet som biskop Smemo hevder at misjonen stort sett blir «neglisjert» i norsk preken i dag. Den har en «smal» og «usikker» plass der. Den spiller i beste fall bare en «skjult og beskjeden rolle». «Vi gjorde kanskje ingen stor urett,» skriver Smemo, «om vi karakteriserte misjonen som blindtarmen i vår gjennomsnittsforkynnelse. Den melder seg med akutte uroangrep som ikke er til å komme forbi. Men mellom anfallene kan det være vanskelig nok å konstatere om den virkelig er der.» (Tidsskrift for Teologi og Kirke 1944 s. 109, jfr. 107.)

At det faktisk er slik at misjonen har en svak og usikker plass i forkynnelsen, kan det nevnes mange eksempler på. I en kringkastingsgudstjeneste for noen år siden hvor teksten var selveste misjonsbefalingen (Mt. 28:18ff), *ble misjonen ikke nevnt med et eneste ord.*

Dette er selvsagt et særlig graverende tilfelle. Men det er på ingen måte enestående. Vi hører ofte at en i forkynnelsen gjør bruk av tekster og ord som så å si legger misjonen opp i hendene på forkynneren, som f. eks. når det står om folkene som skal komme fra øst og vest og nord og sør . . . Hvordan kan en unngå å tale om misjonen i en slik sammenheng? Og dog blir det gang på gang gjort . . .

Hva er grunnen til dette? En av grunnene er vel den at *vi har for lite syn for folkene, verden, slekten*. Vår forkynnelse er altfor ensidig innstilt på den enkelte. Det personlige sikte er nok på sett og vis nettopp styrken ved norsk forkynnelse. Men er det ikke også en av svakhetene ved den? Hvordan var det med Jesu forkynnelse? Den hadde ganske riktig en individuell aksent. Men den hadde også en *universell* aksent! Selve ordene han bruker, gjør dette helt klart: «all verden», «all skapningen», «hele jorderiket», «alle folkeslag», «folkene» osv. Det er dette perspektiv vi savner i vår forkynnelse!

Men hvorfor? Fordi vi ikke før alvor har fått øynene opp for *evangeliets universalitet*. Selvsagt vet vi at frelsen er en frelse for alle, for alle mennesker og for alle folkeslag. Men for mangfoldige forkynnere synes dette å være bare en teoretisk sannhet. Var den noe mere, *måtte* dette ha fått sitt uttrykk i forkynnelsen!

Misjonen er en nødvendig og organisk del av den hellige tjenesten som evangeliets forkynnere har fått seg betrodd. Og den er det, fordi den er en nødvendig og organisk del av selve åpenbaringen. Guds frelse i Jesus Kristus er en frelse for *alle*, for *hele verden*. «Han døde for alle» (2 Kor. 5:15). «Han er en soning for våre synder, dog ikke bare for våre, men og for hele verdens» (1 Joh. 2:2).

I den grad er det kristne etos bestemt av absolutthet og universalitet — i nødvendig og organisk enhet! — at vi med verdensmisjonsmøtet i Jerusalem i 1928 kan si om evangeliet: «Either it is true for all, or it is not true at all.»

Evangeliet er etter sin idé evangeliserende. Det er denne sannhet som må bli levende for forkynneren. Når det gang på gang blir fremholdt at den viktigste grunn til at det står så smått til med «misjonen i forkynnelsen» hos oss, er å søke i dette at vi ikke har forstått at misjonen ikke er noe mindre enn evangeliets universalitet — så er det et spørsmål om forklaringen i siste instans egentlig ligger der.

Det spørres i kristendommen ikke bare om tro, men om *tro virk-*

som i *kjærlighet*. Den teoretiske erkjennelse er i seg selv ikke nok. «Ortodoksi» har alltid sitt korrelat og korrektiv i «pietisme», læren må bli liv og handling. Når vår forkynnelse stort sett så lite makter å skaffe plass for misjonen, er det da ikke fordi den er for lite «pietistisk»? Evangeliets universalitet må bli en *praktisk* sannhet, en *personlig* virkelighet — for forkynneren først, og så for tilhørerne.

Som en vil forstå brukes uttrykket «pietistisk» i denne forbindelsen i en spesiell betydning. Pietisme og pietisme er to forskjellige ting. Nettopp spørsmålet om misjonen i forkynnelsen gjør dette klart. Vi har pietistiske prekensamlinger — av store forkynnere! — hvor misjonen er så godt som fullstendig neglisjert (jfr. NOTM 1948 s. 92ff).

Misjonen må få sin plass i forkynnelsen, og det både i beretningens og appellens form. En kan selvsagt si at en preken som fremstiller Kristus som den frelser *alle* trenger, er en misjonspreken. Men hvorfor ikke gjøre misjonsoppgaven og misjonsansvaret helt konkret? Det gjelder jo ellers at forkynnelsen, likesom undervisningen, må være så klar og anskuelig som mulig . . .

Vil noen innvende at det ikke står *så* ille til med «misjonen i forkynnelsen» blant oss som det her er antydnet, kan en svare: Det er riktig at det *finnes* en del misjonsforkynnelse blant oss, ja ikke så rent lite heller. Men denne forkynnelsen er en *spesiell* forkynnelse, for spesielle anledninger, for spesielle forsamlinger. Men misjonen er ikke, misjonen bør ikke være, må ikke være et speciale, en oppgave bare for en krets av enkelte interesserte. Misjonen har sin plass i *sentrum* av kirkens liv. Misjonen må derfor først og fremst ha sin plass i den *alminnelige* forkynnelsen, i den *ordinære* forkynnelsen.

Det er selvsagt ikke meningen at det skal og må presteres så og så mye «misjon» i forkynnelsen. Hovedsaken er at en tar misjonen med der hvor teksten gjør det naturlig. Den forkynner som virkelig *ønsker* å forkynne misjon, skal sannelig ikke mangle slike tilknytningspunkter i det Ordet han er kalt til å bære fram!

Og én ting til: Det gjelder at forkynneren er klar over den veldige, verdenshistoriske situasjon som Kristi kirke står midt oppe i i dag. De fargede folkene i Asia og Afrika har fått sin store sjanse. Det er de som fra nå av vil ta ledelsen i verdensutviklingen. Å forkynne evangeliet for disse folkene, å bygge opp sterke, selvstendige kirker

blant dem er tidens største kristne oppgave. Hvor viktig og nødvendig det enn er i vår tid å øve en kristen innsats i vesten, en innsats som mer og mer tar karakteren av en gjenkristnings-innsats (fordi «kristenheten» i stor utstrekning er blitt «misjonsmark»), så er det dog i verdenshistorisk og kirkehistorisk sikt langt viktigere og nødvendigere å øve en kristen innsats i Østen og blant de fargede folkene i det hele. Verdens fremtid, kirkens fremtid hører dem til!

O. G. M.